

HVORDAN GUD ÅPENBARER SEG

Det finnes flere skriftsteder som forteller oss at intet menneske har sett eller kan se den Allmektige Gud. I 1.Tim.6;15-16 skriver Paulus om *"den Salige og alene Mektige Gud ... som alene har udødelighet og som bor i et lys dit ingen kan komme, han som intet menneske har sett og heller ikke kan se. Ham tilhører ære og evig makt!"*

I Johannes' evangelium og første kapittel vers 18 står det: *"Ingen har noensinne sett Gud."* Dette er en henvisning til 2.Mosebok 33;20 hvor Gud sier til Moses: *"Du kan ikke se mitt åsyn, for intet menneske kan se meg og leve."*

Men til tross for disse tydelige skriftsteder finner vi flere beretninger hvor det ser ut som at mennesker har sett Gud. Tidligere i det samme kapittel i 2.Mosebok, leser vi i v.11: *"Og Herren talte til Moses ansikt til ansikt, som når en mann taler med sin neste."* Det ser ut som en motsigelse, ikke sant, at i det ene vers leser vi: *"intet menneske kan se meg og leve"*, mens i noen vers tidligere i det samme kapittel leser vi *"Gud talte til Moses ansikt til ansikt."*

Så hvordan kan dette forklares? Svaret finnes i det som vi kan legge merke til mange ganger i Det gamle testamente: nemlig at Gud åpenbarer seg i englene. Vi leser disse ord ved slutten av Salme 103: *"Lov Herren, dere hans engler, dere veldige i makt som fullbyrder hans ord, idet dere lyder hans ords røst! Lov Herren, alle hans hærskarer, dere hans tjenere som gjør det han vil!" (v.20-21).*

Vi finner i Bibelen at englene utfører Guds vilje. De representerer Gud og i noen tilfeller taler til mennesker som om de var Gud selv. Vi kan se dette hvis vi betrakter beretningen i 2.Mosebok kap.3, hvor Gud åpenbarte seg for Moses ved den brennende tornebusk. I vers 2 leser vi: *"Der åpenbarte Herrens engel seg for ham [Moses] i en flammende ild ..."* Men så leser vi i v.4: *"Da Herren så at han [Moses] kom bort for å se, ropte Gud til ham midt ut av tornebusken ..."* Og videre i v.6 sier Gud: *"Jeg er din fars Gud, Abrahams Gud, Isaks Gud og Jakobs Gud. Da skjulte Moses sitt ansikt, for han fryktet for å se Gud"* – noe som tyder på at det var **mulig** for Moses å se "Gud", men fordi han fryktet, ville han helst skjule sitt ansikt.

Enda mer tydelig er beretningen i 2.Mosebok kap.23 som forteller oss om hvordan den Allmektige Gud ville åpenbare seg og være med israelittene i deres ørkenvandring, for å bevare dem og føre dem til det lovede land. Vi leser dette i v.20-23: *"Se, jeg sender en engel foran deg, for å vokte deg på veien og for å føre deg til det sted jeg har utsett for*

deg. Ta deg i vare for ham og hør på hans røst. Vær ikke gjenstridig mot ham! Han skal ikke bære over med deres overtredelser, for mitt navn er i ham. Men dersom du lyder hans røst og gjør alt det jeg sier, da vil jeg være en fiende av dine fiender og en motstander av dine motstandere. For min engel skal gå foran deg og føre deg fram til det landet hvor amorittene og hetittene og ferasittene og kana'aneerne og hevittene og jebusittene bor, og jeg vil tilintetgjøre dem."

Vi legger merke til de følgende punkter:

- Gud ville sende en engel (v.20).
- Engelen skulle ha den spesiell oppgave av å ta vare på Israels barn (v.20).
- Engelen skulle bære Guds navn ("*mitt navn i ham*" v.21), d.v.s. at engelen representerte Gud for Israel og var som Gud til dem.
- Vi ser på hvordan dette er bekreftet i v.22: "*Men dersom du lyder **hans** røst og gjøre alt det **jeg** sier ...*" De ville høre **engelens** røst, men ordene han talte var **Guds** ord.

Videre i kap.24 leser vi om hvordan Gud åpenbarte seg til Israels eldste. Kapitlet begynner: "*Til Moses sa han: Stig opp til Herren, du og Aron, Nadab og Abihu og sytti av Israels eldste. Og dere skal tilbe på avstand.*" (v.1). Vi leser om det som skjedde senere i kapitlet: "*Så steg Moses og Aron, Nadab og Abihu og sytti av Israels eldste dit opp. Og **de så Israels Gud**. Under hans føtter var det likesom et gulv av gjennomsiktig safirsten, klart som selve himmelen. Han løftet ikke sin hånd mot de fremste av Israels barn, men **de skuet Gud** og åt og drakk.*" (v.9-11).

Beretningen forteller oss at "*de så Israels Gud*" (v.10), og de "*skuet Gud*" mens de åt og drakk (v.11). Det er klart at dette ikke var den Allmektige Gud selv, for som vi har sett tidligere, er Bibelen helt tydelig over at Gud har sagt: "*Intet menneske kan se meg og leve.*" (2.Mos.33;20). Så dette må gjelde selskap med Herrens engler, ikke med Gud selv. Moses sammen med Josva, steg høyere opp i fjellet, hvor Herren talte til Moses på den sjuende dag. Det som israelittene fikk se var "*synet av Herrens herlighet ... som en fortærende ild på toppen av fjellet.*" (v.17).

Guds navn 'Jahve'

Tilbake i 2.Mos. kap.3 ser vi hvordan Gud kunngjorde til Moses sitt hellige navn **Jahve**. Gud talte til Moses midt ut av tornebusken for å fortelle ham at han måtte dra tilbake til Egypt og gå til Farao og si til ham at Israels Gud ville føre Israels barn ut av landet. Men Moses ville vite om hva han skulle si hvis Israels eldste og Farao spurte om Guds navn: "*Da sa Moses til Gud: Men når jeg nå kommer til Israels barn og sier til dem: Deres fedres Gud har sendt meg til dere! – og de så spør meg: Hva er hans navn? – Hva skal jeg da svare dem?*" (v.13).

Gud svarte: "*Jeg er den jeg er. Og han sa: Så skal du si til Israels barn: JEG ER har sendt meg til dere. Så sa Gud til Moses: Så skal du si til Israels barn: Herren¹, deres fedres Gud, Abrahams Gud, Isaks Gud og Jakobs Gud, har sendt meg til dere. Dette er mitt navn til evig tid, så skal de kalle meg fra slekt til slekt.*" (v.14-15).

¹ I norske oversettelser er Guds navn JAHVE oversatt som "Herren".

Det er merkelig at Guds navn skulle være "Jeg er den jeg er". Fra det hebraiske for "JEG ER" får vi navnet "Jahve", som på hebraiske er skrevet med de fire bokstaver som tilsvarer JHVH, som vi ser fra fotnoten under v.14. Navnet er meget betydningsfullt, for det forkynner Guds eksistens. Egypterne hadde mange avguder og Farao selv var betraktet som en gud. Israels befrielse fra Egypt skulle være en strid mellom egypternes guder og den eneste sanne Gud Jahve, som vi ser fra 2.Mosebok 12;12: *"Og over alle guder i Egypt vil jeg holde dom. Jeg er Herren"* [Jahve]. Gud ville vise at egypternes avguder var helt maktesløse, men Han derimot, er den eneste, levende, allmektige Gud.

Guds navn kan oversettes ikke bare som "Jeg er", men også i fremtidsform, "Jeg vil være", og derved kunngjør ikke bare at Han

eksisterer, men også at Han har en hensikt, og at Han vil åpenbare seg i andre for å fullføre sin hensikt. Dette kommer tydelig fram i noen som Gud sa til Moses i 2.Mosebok kap.6. I denne forbindelse la oss legge merke til v.6-8, hvor uttrykket "Jeg vil ..." blir gjentatt mange ganger, og hvor Guds navn "Jahve" forekommer på både ved begynnelsen og enden. *"Si derfor til Israels barn: Jeg er Herren [Jahve]. **Jeg vil føre** dere ut fra de tunge byrder egypterne har lagt på dere og utfri dere fra trellearbeidet under dem. **Jeg vil forløse** dere med utrakt arm og med store straffedommer. **Jeg vil ta** dere til mitt folk og **jeg vil være** deres Gud. Dere skal kjenne at jeg er Herren [Jahve] deres Gud, han som fører dere ut fra de tunge byrder som egypterne har lagt på dere. **Jeg vil føre** dere til det land som jeg med oppløftet hånd har sverget å ville gi til Abraham, Isak og Jakob. **Jeg vil gi** dere det til eiendom, jeg er Herren [Jahve]."*

Gud åpenbarer seg i mennesker

Vi ser også fra Det gamle testamente at Gud av og til åpenbarer seg gjennom mennesker. Vi ser fra 2.Mosebok kap.4 hvorledes Gud ville utføre sin hensikt gjennom Moses og hans bror Aron. Vi leser i v.15-16: *"Du [Moses] skal tale til ham [Aron] og legge ordene i munnen på ham. Så skal jeg være med din munn og med hans munn og lære dere hva dere skal gjøre. Han skal tale til folket for deg. Han skal være din munn, og **du skal være som Gud for ham.**"* Og da Moses og Aron trådte fram for Farao, leser vi i kap.7;1: *"Da sa Herren til Moses: Se, **jeg har satt deg som Gud for Farao, og Aron, din bror, skal være din profet.**"*

Ordet som er brukt i disse to skriftsteder er det hebraiske ord "elohim", som er et flertalls ord som betyr "de mektige". Det er "elohim" som brukes for "Gud" i de fleste tilfelle i Det gamle testamente. På det hebraiske språk kan et flertalls ord også brukes for å betegne storhet og ærverdighet, som selvfølgelig er passende med hensyn til den allmektige Gud og Skaper. Men samtidig er det passende i forhold til hvordan Gud åpenbarer seg i andre vesener.

Videre i 2.Mosebok ser vi at Israels dommere blir kalt for "Gud". Vi leser i kap.21;5-6: *"Men dersom trelle sier: Jeg holder av min herre, min hustru og mine barn, jeg vil ikke*

være fri og gå bort, da skal hans herre føre ham fram for Gud og stille ham ved døren eller ved dørstolpen, og hans herre skal stikke en syl gjennom øret hans, og han skal tjene ham for alltid." Under v.6 finnes det oversetternes forklaring – 'for de dommere som er innsatt av Gud'. Vi finner det samme i kap.22;8: *"Men blir tyven ikke funnet, da skal husets eier føres fram for Gud"*

Det var ikke bare at disse dommere var innsatt av Gud, men at de også dømte **Guds** folk etter **Guds** lover. De var derfor Guds representanter. De måtte ikke glemme at de dømte folk på Guds vegne og derfor måtte de dømme med rettferdighet, ellers ville Gud dømme dem. Derfor formante salmisten Asaf dem i Salme 82: *"Gud står i Guds menighet, midt iblant guder [dommere] holder han dom ..."* (v.1). Her er ordet "guder" oversatt fra "elohim", og i sammenhengen er det klart at det henviser til Israels dommere, slik som vi har sett fra 2.Mos.kap.21-22. Videre i salmen leser vi: *"Dere er guder, dere er alle Den Høyeses sønner."* (v.6).

Jesus brukte dette skriftsted som et kraftig argument mot sine motstander, som vi skal betrakte senere.

Det nye testamente

Vi kommer nå til Det nye testamente og skal få se hvordan det som vi har betraktet fra Det gamle testamente hjelper oss å få en riktig forståelse om forholdet mellom Jesus og Gud.

De fleste menigheter påstår at Jesus er den annen person i treenigheten: at Gud er tre personer – Faderen, Sønnen og Den Hellige Ånd – dog ikke tre personer men bare èn. Til tross for at denne lære ikke ble ført inn i kristendom før det 4.århundre, er den betraktet som kanskje den viktigste av alle kristendommens læresetninger. Hvis man henviser til flere motsigelser i denne påstand, får man svaret at det er ikke meningen at vi skal forstå den: vi må bare tro! Vi påstår at treenighetslæren er falsk og stemmer ikke med det som Bibelen forteller oss.

Men det finnes flere skriftsteder som, uten den viktige bakgrunn om Gud som vi har betraktet fra Det gamle testamente, kan se ut som bevis for treenighetslæren. Her er noen av disse skriftsteder som alle finnes i Johannes' evangeliet:

- *"I begynnelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud."* (1;1).
- *"Jeg og Faderen er ett."* (10;30).
- *"Den som har sett meg, har sett Faderen."* (14;9).
- *"Tomas svarte og sa til ham [Jesus]: Min Herre og min Gud."* (20;28).

Vi har sett fra Det gamle testament at Gud åpenbarte seg i englene, særlig det som vi leste i 2.Mosebok kap.23 hvor det ble sagt: *"Dersom du lyder hans røst og gjør alt det jeg sier."* Fra innledningsversene til Hebreerbrevet ser vi hvordan apostelen skriver om en mye mere fullkommen åpenbaring av Gud i en Sønn, enn den i fordumstid da Gud åpenbarte seg i englene. *"Etter at Gud i fordums tid mange ganger og på mange måter hadde talt til fedrene gjennom profetene, har han nå i disse siste dager talt til oss gjennom Sønnen. Ham har han innsatt som arving til alle ting. Ved ham har han også skapt verden. Han er*

avglansen av hans herlighet og avbildet av hans vesen, og han bærer alle ting ved sin krafts ord. Etter at han hadde fullført renselsen for våre synder, satte han seg ved Majestetens høyre hånd i det høye. Og han er blitt så meget større enn englene, som han har arvet et herligere navn framfor dem." (kap.1;1-4).

Det finnes ingenting i disse versene som forkynner at Jesus er Gud. Gud er Faderen og Jesus er Sønnen. Sønnen er ikke selve Gud, men en åpenbaring av Gud. Han er:

- **"avglansen av hans [Guds] herlighet."**
- **"avbildet av hans vesen."**

Som Guds Sønn er Jesus mye større en englene, og *"har arvet et herligere navn framfor dem."*

Denne innledning fra Hebreerbrevet ligner innledningen til Johannes' evangeliet. Hebreerbrevet 1;1 sier at Gud hadde **"talt i fordums tid."** Dette var det ord som Gud talte ved profetene. Dette ord kunngjorde Guds hensikt til mennesker i fordums tid, særlig det at Gud ville sende en frelser, som fra begynnelsen ble kalt for "kvinnens ætt" (1.Mosebok.3;15). Ved Jesu fødsel gikk Guds ord i oppfyllelse, som Johannes skrev i innledningen til evangeliet: *"Og Ordet ble kjød og tok bolig iblant oss."* (Joh.1;14). Det som Gud hadde lovet *"mange ganger og på mange måter"* til Israels fedre, var nå en realitet. Apostelen sa at Jesus var **"avglansen av [Guds] herlighet"**, og Johannes fortsetter i v.14 *"og vi så hans herlighet, en herlighet som den en enbårne Sønn har fra sin Far, full av nåde og sannhet."* Jesus er ikke Gud, den annen person i en treenighet, men en fullkommen åpenbaring av Gud.

"Jeg og Faderen er ett"

Vi har nevnt Johannes kap.10;30 som et annet skriftsted som mange tror er bevis for treenighetslæren. Men denne slutning er ikke mulig hvis vi betrakter hele kapitlet. Jødene som hørte på Jesus misforstod hva han mente da han sa *"Jeg og Faderen er ett."* Vi leser at de tok opp steiner for å steine ham (v.31) fordi de mente at han spottet Gud ved å gjøre seg selv til Gud. (v.33). De som tror på treenigheten gjør det samme feil og mener at Jesus gjorde seg selv til Gud. De også burde legge merke til Jesu svar.

Vi har tidligere betraktet hvordan Israels dommere ble kalt for "guder", og hvordan Salme 82 henviser til dette i v.6: *"Jeg har sagt: Dere er guder."* Jesus siterer dette skriftsted i sitt argument mot jødene. *"Jesus svarte dem: Står det ikke skrevet i deres lov: Jeg har sagt: dere er guder? Når loven har kalt dem som Guds ord kom til, for guder – og Skriften kan ikke gjøres ugyldig – hvordan kan dere da si til ham som Faderen har helliget og sendt til verden: Du spotter Gud! – fordi jeg har sagt: Jeg er Guds Sønn?"* (v.34-36).

Vi ser da at Jesu ord *"Jeg og Faderen er ett"* har ingenting å gjøre med den falske treenighetslære, men forteller oss at Faderen har åpenbarte seg i Sønnen. Flere ganger i dette tiende kapittel henviser Jesus til det nært forhold han har med Sønnen:

- *"Likesom Faderen kjenner meg, og jeg kjenner Faderen"* (v.15).
- *"Derfor elske Faderen meg ..."* (v.18).
- *"De gjerninger jeg gjør i min Fars navn ..."* (v.25).

Jesus og Faderen var "ett" fordi Jesus var en fullkommen åpenbaring av Gud, for Jesus ble født for å oppfylle Guds hensikt som ble forkynt fra begynnelsen. Det er på denne måte vi kan forstå Jesus svar til Filip: *"Den som har sett meg, har sett Faderen."* (Joh.14;9), og Tomas' erklæring etter Jesus stod opp fra døden: *"Min Herre og min Gud!"* (Joh.20;28).

"Del i guddommelig natur"

Som Jesus er ett med Faderen, så må hans etterfølgere strebe etter å være ett med ham. Som Jesus sa i bønnen til sin Far: *"Jeg ber ikke bare for disse, men også for dem som ved deres ord kommer til tro på meg, **at de alle må være ett, likesom du, Far, i meg, og jeg i deg – at også de må være ett i oss,** for at verden skal tro at du har utsendt meg."* (kap.17;20-21).

Gud har åpenbarte seg i englene. Han har i fullkommenhet åpenbarte seg i Jesus. Men Han vil endelig åpenbare seg i Jesu sanne disipler – de hellige. Det er dette underfulle håp som Bibelen gir oss. Peter skrev at Gud *"har gitt oss de største og mest dyrebare løfter, for at [vi] ved dem skulle få del i guddommelig natur"*. Paulus forteller oss at når Jesus kommer tilbake, han *"skal forvandle vårt fornedringslegeme og gjøre det likt med sitt herlighetslegeme ved den kraft han har til også å legge alle ting under seg."* (Fil.3;21).

Dette er noe fantastisk som vi kan se fram til ved Guds nåde. Dette er den fullstendig oppfyllelse av Guds hensikt, da *"Gud skal være alt i alle."* (1.Kor.15;28).